



**Komentář k vybraným ustanovením zákona č. 379/2005 Sb.,
o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky,
alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů,
ve znění pozdějších předpisů
(dále jen „tabákový zákon“)**

K § 16 odst. 2 a 3

Orientačnímu vyšetření by se měla podrobit osoba, u níž se lze důvodně domnívat, že je pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. V zákoně je proveden demonstrativní výčet způsobů provedení orientačního vyšetření na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. Pokud orientační vyšetření na přítomnost alkoholu nebude nadále provedeno schváleným typem analyzátoru alkoholu v dechu, ve smyslu odstavce 2, bude po provedeném orientačním vyšetření následovat odborné lékařské vyšetření.

Orientační vyšetření přítomnosti alkoholu v organismu povinné osoby je nutno považovat za metrologický úkon – úřední měření podle § 21 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů: ...“Úřad může v případech hodných zvláštního zřetele autorizovat subjekt na jeho žádost k výkonu úředního měření ve stanoveném oboru měření po prověření úrovně jeho technického a metrologického vybavení. Podmínkami výkonu je používání měřidel, u nichž je zajištěna metrologická návaznost, certifikát odborné způsobilosti úředního měřiče vydaný akreditovanou osobou nebo osvědčení o odborné způsobilosti vydané Úřadem a dohled prováděný Českým metrologickým institutem. Úředním měřením se rozumí metrologický výkon, o jehož výsledku vydává autorizovaný subjekt doklad, který má charakter veřejné listiny...“.

Při vědomí si skutečnosti, že jediné spolehlivé přístroje, jejichž výstupy mohou být použity bez dalšího jako důkaz ve správní nebo trestním řízení jsou alkoholtestery, splňující podmínky zákona o metrologii a prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu, byla problematika orientačního vyšetření rozdělena na dvě oblasti: alkohol a jiné návykové látky (§ 16 odst. 2 a odst. 3). To znamená, že v případě jiných návykových látek musí být vždy, po orientačním vyšetření, provedeno odborné lékařské vyšetření.

Nejvyšší soud České republiky dospěl v rámci své rozhodovací činnosti k závěru, že orientační zkouška přítomnosti alkoholu v organismu provedená přístrojem schopným kvantifikovat množství požitého alkoholu je způsobilá, vedle případných dalších důkazních prostředků, prokázat existenci protiprávního stavu, a to i přes skutečnost, že přístroj, kterým byla zkouška provedena, je zatížen určitou nepřesností. Tento právní názor byl vytvořen v roce 1999. Na základě požadavku nejenom Policie České republiky byla v roce 2006 Českým metrologickým institutem zpracována odborná

metrologická studie, která na základě objektivního vědeckého zkoumání dospěla k závěru, že pokud je použit odpovídající specifický certifikovaný přístroj (nejedná se v žádném případě o všechny typy alkoholtesterů) a samotné měření alkoholu v dechu je provedeno fundovaně, jedná se o relevantní metodu ověření způsobilosti osob k činnostem z hlediska ovlivnění alkoholem, zcela srovnatelnou s analýzou vzorku odebrané krve.

V § 16 odst. 2 poslední věta je uvedeno, že: „V případě, že osoba tento způsob orientačního vyšetření odmítne, provede se odborné lékařské vyšetření.“ To v praxi znamená, že:

1. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření necertifikované zařízení (např. detekční trubičky). Pokud povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením a souhlasí s jeho výsledky, musí se stejně provést odborné lékařské vyšetření. Pokud povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením, ale nesouhlasí s jeho výsledky, musí se rovněž provést odborné lékařské vyšetření. Pokud povinná osoba odmítne vůbec podrobit se orientačnímu vyšetření provede se přímo odborné lékařské vyšetření.

2. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba souhlasí s takto provedeným orientačním vyšetřením a s výsledky měření. Takto pořízené výsledky jsou konečné. Odborné lékařské vyšetření se neprovede.

3. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba souhlasí s provedením orientačního vyšetření ale nesouhlasí s výsledky měření. Potom musí následovat odborné lékařské vyšetření.

4. Oprávněný subjekt podle tabákového zákona použije k orientačnímu vyšetření analyzátor alkoholu v dechu splňující podmínky stanovené zákonem o metrologii, resp. prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu. Povinná osoba nesouhlasí s provedením orientačního vyšetření. Potom musí následovat odborné lékařské vyšetření.

5. Podle zákona o Policii ČR a o obecní policii je policista nebo strážník povinen poučit každou osobu, vůči které provádí zákrok, úkon nebo jiné opatření podle zákona o jejich právech. Tedy i v případě situací podle tabákového zákona tuto povinnost má a musí tedy příslušné osoby odpovídajícím způsobem poučit (m.j. i o tom, že pokud odmítnou orientační i



odborné lékařské vyšetření, hledí se na ně, jako kdyby byly pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky – viz § 16 odst. 5 tabákového zákona).

V poznámce pod čarou je pak uveden podzákonný právní předpis upravující mj. požadavky na úřední měřidla.

K § 16 odst. 8

Tímto ustanovením byla tedy založena povinnost povinné osoby uhradit nejen náklady spojené s provedením odborného lékařského vyšetření, ale i náklady spojené s dopravou přepravované osoby spolu se stanovením případů, kdy tak není povinna učinit.

K § 16 odst. 9 a § 17 odst. 3

Za dopravu osob do zdravotnického zařízení a o záchytné stanice odpovídá ten, kdo k vyšetření vyzval podle § 16 odst. 4.

Bude-li touto osobou strážník bude odpovídat za dopravu těchto osob. V návaznosti na toto ustanovení je v souladu s § 17b zákona o obecní policii strážník oprávněn zabezpečovat dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné i mimo území obce, která zřídila obecní policii nebo která je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy podle § 3a. Povinnosti a oprávnění podle zákona může strážník plnit pouze vůči přepravované osobě v rozsahu nezbytném pro zajištění této přepravy.